

Aan: de Raad van State
Afdeling Bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Betreft: beroep bestemmingsplan Valkenhorst, gemeenteraad Katwijk
Mijn kenmerk: W028/Ber.BpKat
Uw kenmerk: nog niet toegewezen

's-Gravenhage, 7 september 2022

Hoogedelgestreng Heer/ Vrouwe,

Namens

- Stichting Duinbehoud

- Stichting Berkheide Coepelduynen

- Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland

wordt beroep ingesteld tegen het raadsbesluit van de gemeente Katwijk d.d. 30 juni 2022 strekkend tot vaststelling bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'.

Het besluit en betrokken stukken zijn van 29 juli 2022 tot en met 8 september 2022 ter inzage gelegd. Hieruit volgt dat tijdig beroep is ingesteld.

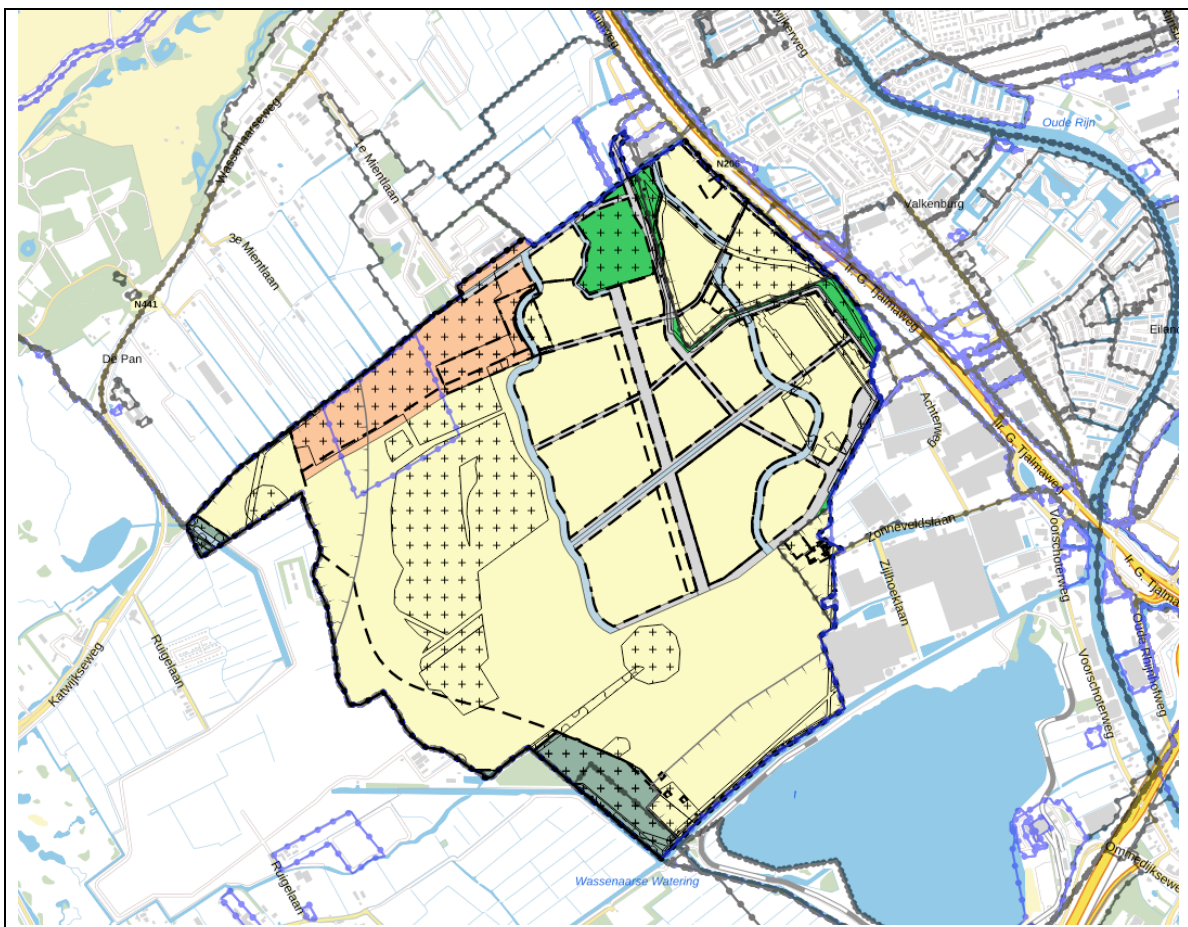
Het besluit, bekendmaking en machtigingen treft u bijgaand aan.

Korte beschrijving van het planbesluit

Het voormalige vliegveldterrein Valkenburg ligt tussen Natura 2000 gebied Meijndel & Berkheide, de bebouwde kom van Wassenaar en Valkenburg (gemeente Katwijk) en het Valkenburgse meer. De vliegveldfunctie is sinds 2006 opgeheven. Het nu voorliggende plangebied is sindsdien grotendeels tijdelijk bestemd voor evenementen en kleine ondernemingen op basis van het 'Bestemmingsplan Tijdelijk gebruik Locatie Valkenburg' van 5 juli 2012.

De gemeenteraad wenst het gebied te ontwikkelen voor 5.600 woningen en 5 hectare bedrijfsterrein. Dit betekent een bewonersaantal van 10.000 - 15.000 nieuwe bewoners. Daartoe is het thans bestreden bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' vastgesteld. Bij het bestemmingsplanbesluit is een MER en passende beoordeling gevoegd.

Het bestemmingsplan omvat het hieronder weergegeven gebied.

De kortste afstand tussen het plangebied en het Natura 2000 gebied Meijndel & Berkheide is ca. 50 meter.

Samenvatting beroepsgronden

Appellanten voeren de volgende beroepsgronden aan.

- Anders dan de raad stelt ontbreekt de zekerheid dat de stikstofdeposities als gevolg van het plan op grond van interne saldering niet toenemen. De referentiesituatie is overschat. De deposities vanwege het bestreden plan zijn onderschat.
- De aeriusberekening toont een depositietoename, ook indien de interne saldering wel juist zou zijn.
- Met de meest recente versie van het aerius-rekenprogramma wordt een afkap voorbij de 25 kilometer van de bron toegepast. Binnen 25 kilometer van de bron is minder dan de helft van de NH₃-emissies en ruim minder dan de helft van de NO_x-emissies neergeslagen. Ten onrechte wordt het merendeel van de plangerelateerde emissies buiten beschouwing gelaten.
- De gestelde noodzakelijk geoordeelde mitigerende maatregelen vanwege de toenemende recreatiedruk in een reeds zwaar belast Meijndel & Berkheide zijn niet geborgd.
- Deugdelijkheid en effectiviteit van de mitigerende maatregelen zijn niet onderbouwd. De raad had niet kunnen concluderen dat een toegenomen recreatiedruk de instandhouding van het Natura 2000 gebied niet in gevaar brengt.
- Niet is aangetoond dat mitigerende maatregelen volstaan om significante effecten te voorkomen. Ten onrechte is geen aandacht besteed aan mogelijk noodzakelijke compenserende maatregelen.
- De gevolgen van waterhuishouding zijn enkel summier genoemd. Het risico van verdroging is onvoldoende onderzocht.

Toelichting beroepsgronden

Natura 2000 gebied Meijndel & Berkheide

De kortste afstand tussen het plangebied en Natura 2000 gebied Meijndel & Berkheide bedraagt ca. 50 meter. Het plangebied wordt begrenst door de waterloop Grote Wetering. Over de hele lengte van deze waterloop varieert de afstand tot het Natura 2000 gebied van 50 meter tot ca. 1.000 meter.

Het gebied herbergt meerdere zeer stikstofgevoelige natuurwaarden, waaronder:

- H2130A *GRIJZE DUINEN (KALKRIJK) met een KD-waarde van 1.071 mol

Hierover zegt de 'gebiedsanalyse PAS-analyse Herstelmaatregelen voor Meijndel & Berkheide Versie 15 december 2017, AERIUS 16L':

Stikstofdepositie in relatie tot de kritische depositiewaarde (KDW)

Overschrijding van de KDW voor stikstofdepositie is in de referentiesituatie op basis van de AERIUS Monitor 16L berekeningen in 86% van de oppervlakte aan de orde. Daarbij is sprake van een matige overbelasting. In de rest van het gebied is hoofdzakelijk sprake van een evenwicht (depositie op en rond de KDW). In enkele procenten van het areaal is geen stikstofprobleem. De verwachting voor 2030 is dat de matige overschrijding is teruggelopen tot 29% van het areaal van het type. In 10-15% is dan sprake van een evenwichtssituatie en in de rest van het areaal is sprake van een onderschrijding van de KDW van het type.

- H2130B *GRIJZE DUINEN (KALKARM) met een KD-waarde van 714 mol.

Hierover zegt de gebiedsanalyse

Stikstofdepositie in relatie tot de kritische depositiewaarde (KDW)

Overschrijding van de KDW voor stikstofdepositie is in de referentiesituatie 2014 op basis van de AERIUS Monitor 16L berekeningen over het gehele areaal aan de orde, waarbij in circa 10% van het areaal sprake is van een sterke overschrijding (meer dan 2x de KDW). Richting 2030 is het oppervlak met een sterke overbelasting afgenomen tot circa 2-3% van het areaal. In de rest van het oppervlak is in 2030 nog steeds sprake van een matige overschrijding. Nadere uitwerking van herstelmaatregelen in relatie tot de stikstofdepositie voor dit habitatype is dan ook noodzakelijk.

Gegeven de reeds sterk overbelaste natuurwaarden kan een verdere toename van stikstof niet worden aanvaard.

Over recreatie zegt het beheerplan 'Beheerplan bijzondere natuurwaarden Meijndel & Berkheide Bevoegde gezagen 2016 - 2022' het volgende (§7.3.4):

Toegestane betreding buiten de paden, en meer specifiek aanwezigheid van grotere aantallen honden, leidt lokaal tot verstoring en eutrofiering binnen het habitatype grijze duinen. De verstoring leidt vooral tot een lagere dichtheid van typische soorten broedvogels (op basis van Krijgsveld, 2009). Ook konijnen worden in de directe omgeving verstoord. Indirect kan de afwezigheid van konijnen voor een hoger aandeel van grassen en hiermee een lager aandeel aan kruiden, mossen en korstmossen zorgen (Grontmij, 2013). In Berkheide speelt dit een beperkte rol, het aantal konijnen is groot en daarnaast treedt de verstoring vooral overdag op; in de avond wordt gegraasd op die delen waar overdag honden kunnen komen (Grunsven et al., 2010). In de hondenlosloopgebieden van Den Haag is dit niet onderzocht. Eutrofiering als gevolg van hondenuitwerpselen leidt ter plaatse mogelijk tot een afname van de soortenrijkdom van (duingrasland)vegetaties. De intensieve betreding in de Noordrand van Katwijk (in Den Haag is dit niet aan de orde vormt echter de belangrijkste factor (Grunsven et al., 2010). Dit leidt op lokaal niveau tot oppervlakken met kaal zand, waardoor kenmerkende (duingrasland)vegetaties verdwijnen.

Ook graafactiviteiten van honden leiden op lokaal niveau tot oppervlakteverlies. Indien specifiek voor honden aan de toegangsvoorwaarden van de terrein beherende organisaties voldaan wordt (aanlijnplicht, beperkingen toegankelijkheid, opruimplicht), is meer lokaal nog sprake van een vermestende en verstorende invloed. Dit geldt vooral langs paden, langs de dorpsrand van Katwijk, het Zwarte Pad en de Van Alkemadelaan bij Den Haag en nabij parkeerplaatsen. Met behulp van een gericht toezicht- en handhavingplan dient nader invulling te worden gegeven aan het toezien op en het handhaven van de toegangsvoorwaarden, zodat inderdaad slechts lokaal sprake is van een vermestende en verstorende invloed.

De strandrecreatie (§ 7.4.3) wordt als volgt nader beschreven:

- Strandrecreatie (zwemmen, zonnen, sport en spel, varen)
- Strandpaviljoens
- Brasserie “de Badmeester”, gelegen in de zeereep
- Strandhuisjes ten zuiden van de boulevard van Katwijk
- Wassenaarse Reddingsbrigade
- De kustzeilverenigingen Wassenaar, Katwijk en Scheveningen

Voorts moet worden genoemd de drukbezochte horecalocatie Boerderij Meijendel en het nabij gelegen speeltuin. Hierbij bestaan vergevorderde plannen voor schaalvergroting van de speeltuin. Voorts is te noemen meerdere groepen lopers die wekelijks in het gebied lopen en verontrusting veroorzaken. Urineren door met name de mannelijke sporters in het N2000-gebied is hierbij structureel aan de orde. Dit zal ongetwijfeld ook gelden voor de wandelaars.

De volgende evenementen hebben plaats (§ 7.3.12):

- Marathon met maximaal 250 deelnemers jaarlijks in september
- Halve marathon Katwijk, jaarlijks in september met 500 – 1.000 deelnemers deels door Berkheide
- Meijendelloop: een hardloophwedstrijd van 25 kilometer door Meijendel, jaarlijks in november met maximaal 200 deelnemers.
- Kippen- en Kuikenloop Katwijk: wandelmarathon, jaarlijks in juni met maximaal 6.000 lopers door Berkheide (inclusief Panbos) en het Ganzenhoekbos
- St. Nicolaasloop Pan van Persijn: jaarlijkse trimloop in december van twee tot tien km, in de Pan van Persijn met 200 deelnemers.
- Pan van Persijn Golf event: golftoernooi jaarlijks gedurende 2 dagen in augustus met circa 150 deelnemers waarbij eenmalig de vegetatie kort wordt gemaaid.
- Kerstloop Stichting Piek, met maximaal 1500 lopers door Berkheide
- Natuurfeestdag in de Tapuit, jaarlijks in september met vele activiteiten
- Open dag Kikkervallei: jaarlijks wordt de Kikkervallei opgesteld voor publiek met uitgezette wandelroute
- Dodenherdenking, jaarlijks op 4 mei, Vlakte van Waalsdorp

Een deel van de nieuwe bewoners van Valkenhorst zal deelnemen aan bovengenoemde activiteiten met de daarbij optredende gevolgen voor de betrokken natuurwaarden, met als gevolg een verdere toename van de recreatiedruk.

Mitigatie - compensatie

De gemeenteraad van Katwijk stelt zich op het standpunt dat met het bestreden besluit een nieuwe woonwijk voor 10.000 tot 15.000 nieuwe bewoners op enkele honderden meters van het Natura 2000 gebied Meijndel-Koepelduinen weliswaar negatieve gevolgen kunnen optreden, maar dat die gevolgen voldoende kunnen worden gemitigeerd om negatieve gevolgen te kunnen uitsluiten.

Indien de raad niet kan stellen dat de gevolgen voor het Natura 2000 gebied Meijndel & Berkheide voldoende kunnen worden gemitigeerd om negatieve effecten te kunnen uitsluiten dan is de gemeenteraad gehouden compenserende maatregelen te treffen. Hierbij dient dan de zogenaamde ADC-toets te worden doorlopen zoals bepaald in artikel 6 lid 4 Habitatrichtlijn.

1. Stikstof, overschatten referentiesituatie

De gemeenteraad van Katwijk stelt dat de stikstofdeposities in de plansituatie wegvallen tegen de deposities in de referentiesituatie. Als referentiesituatie wordt genoemd een vijftal activiteiten:

- veehouderijbedrijf Van Leeuwen, Zonneveldslaan 2, stalemissies vanwege 112 stuks melkvee, 68 jongvee, 80 schapen, overig rundvee, enkele geiten.
- veehouderijbedrijf Van Egmond, Oude Broekweg 35, stalemissies vanwege 35 melkkoeien alsook emissies vanwege het bemesten van landbouwgronden
- glastuinbouwbedrijf Ooms, Kooltuinweg 37, c.v.-ketel
- hangaargebied, evenementenhal en bedrijfsactiviteiten, gasverbruik van 350.000 m³ per jaar
- overige functies, Kooltuinweg 35

- Veehouderijbedrijf Van Leeuwen

Als referentiesituatie voor het veebedrijf Van Leeuwen wordt genoemd een Wnb-vergunning van 27 januari 2016 (niet: 9 februari 2016).

Het veehouderijbedrijf is in 2016 verhuisd naar de locatie Rijksstraatweg 275 te Wassenaar. De bedrijfsactiviteiten aan de Zonneveldslaan 2 zijn sindsdien vrijwel volledig gestaakt. De Wnb-vergunning is nooit geheel gerealiseerd. De bestaande bedrijfsgebouwen kunnen de genoemde dieren aantallen niet huisvesten.

De Wnb-vergunning is bovendien gebaseerd op een ondeugdelijke passende beoordeling, te weten het PAS. Over de ondeugdelijkheid van de passende beoordeling bij het PAS, zie ECLI:NL:RVS:2019:1603. Hieruit volgt dat tenminste de in 2016 vergunde emissietoename van 539 kilo NH₃ nimmer passend is beoordeeld. De in 2016 Wnb-vergunde emissietoename kan ook hierom niet worden aangemerkt als referentie-emissie.

Met de Wnb-vergunning is sprake van een nooit (volledig) gerealiseerd project. Feitelijk zijn nooit 112 melkkoeien gehouden. De aan de bedrijfslocatie toe te schrijven emissies worden overschat.

De in 2016 Wnb-vergunde dieren kunnen niet worden aangemerkt als de feitelijke, planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het plan.

- Veehouderijbedrijf Van Egmond

Als referentiesituatie noemt de raad een melding Besluit melkrundveehouderijbedrijven Hinderwet van 16 december 1991. Veehouderijbedrijf Van Egmond is in 2006 geheel gestaakt. De betrokken bedrijfsgebouwen zijn sindsdien zodanig in een vervallen staat geraakt dat geen melkveebedrijf meer kan worden ondernomen. Slechts een enkel bedrijfsgebouw resteert in een voldoende staat voor het mogelijk houden van dieren. Na 2006 zijn geen 35 melkkoeien meer gehouden, en konden ook niet meer worden gehouden.

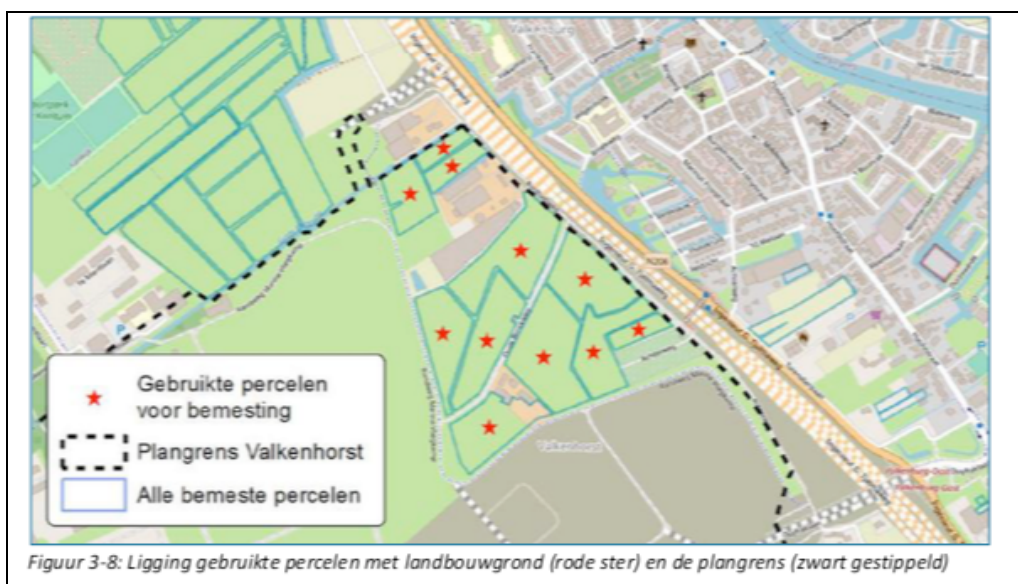
De in 1991 gemelde dieren aantallen kunnen niet worden aangemerkt als de feitelijke, planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het plan.

- Glastuinbouwbedrijf Ooms

Het glastuinbouwbedrijf is reeds 15 jaar geleden geheel ontmanteld. Er rest enkel nog een woonhuis. Dit woonhuis blijft in de plansituatie gehandhaafd. In het 'Onderzoek stikstof' wordt een gasverbruik van ca. 1.600 m³ genoemd en een emissie van 1 kg NO_x. Dit lijkt overeen te komen met het verbruik van een gezinswoning. Niet wordt begrepen dat wordt gesteld dat het gasverbruik van een glastuinbouwbedrijf wordt genoemd. Er lijkt enkel een gezinswoning te worden opgevoerd.

- Bemesten landbouwgrond

De raad stelt dat een serie agrarische percelen in de noordelijke punt van het plangebied ononderbroken in gebruik zijn gebleven als agrarisch gebied, behorend bij het bovengenoemde voormalig veebedrijf Van Egmond. Hierbij wordt onderstaand kaartje genoemd (Onderzoek stikstofdepositie, fig. 3-8).

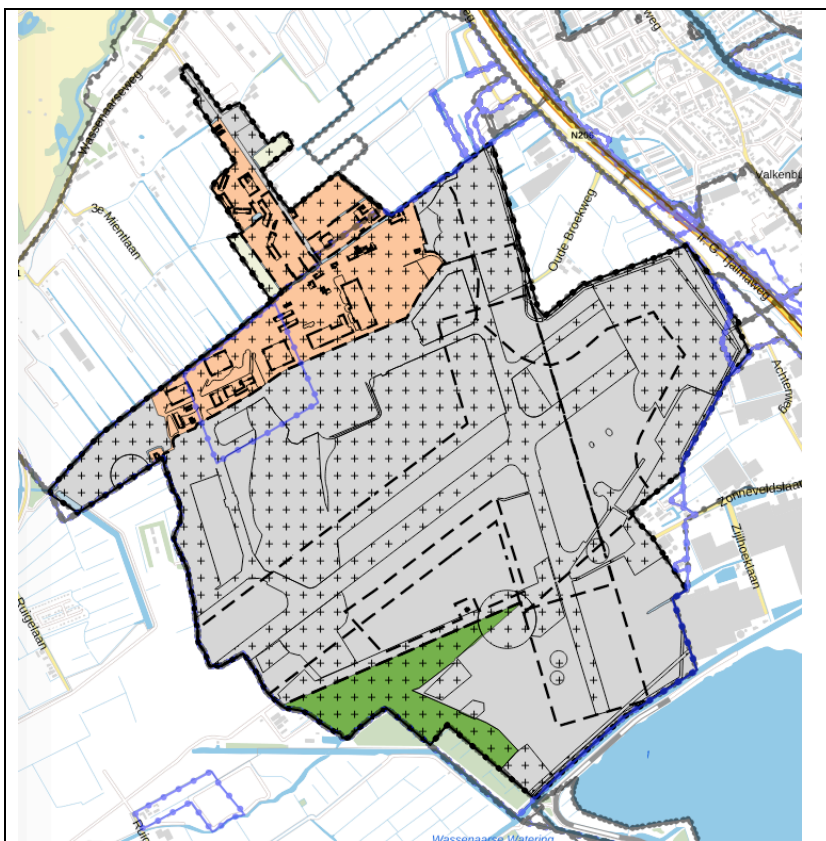
Aan deze percelen schrijft de raad een emissie toe van 54,2 kg NH₃ per hectare per jaar. Deze factor wordt ontleend aan het rapport 'Emissies naar lucht uit de landbouw 1990-2018' (Van Bruggen et al., 2020). De raad geeft hiermee geen voldoende onderbouwing voor de gehanteerde emissiefactor voor het uitrijden van de mest op landbouwgrond. De emissiefactor 54,2 is een overschatting van de werkelijke emissies.

En, ten onrechte is nagelaten de bedrijfsadministratie van de voormalige veehouderij Van Egmond te raadplegen. Bij RVO rusten gegevens over het werkelijke mestgebruik. De Meststoffenwet verplicht tot het aanleveren van administratie van de werkelijke mestgift. Cruciale informatie is buiten beschouwing gebleven.

- Hangaargebied, evenementenhal en bedrijfsactiviteiten, gasverbruik van 350.000 m³ per jaar

De raad schrijft het hangargebied een stikstofemissie toe die overeenkomt met een gasverbruik van 350.000 m³ aardgas. Vastgesteld moet worden of dit aardgasverbruik kan worden aangemerkt als de feitelijke, planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het plan.

De planologisch legale situatie wordt genoemd in het 'Bestemmingsplan Tijdelijk gebruik Locatie Valkenburg' van 5 juli 2012. Dit bestemmingsplan beoogt het huidige gebruik van de gronden en gebouwen binnen het plangebied mogelijk te maken totdat de ontwikkeling van Locatie Valkenburg begint. De planbegrenzing van dit plan is hieronder weergegeven. De grenzen komen grotendeels overeen met het bestreden bestemmingsplan. Onder meer liggen beide veehouderijbedrijven buiten het Bestemmingsplan Tijdelijk gebruik.

De toelichting op het bestemmingsplan stelt (pag. 28):

Het organiseren van evenementen, het gebruik van bestaande gebouwen voor recreatieve doeleinden, bedrijfsdoeleinden en asielzoekerscentrum heeft een aantrekkende werking op verkeer. Het plangebied wordt ontsloten via de 1e Mientlaan, welke het verkeer leidt naar de Wassenaarseweg die langs het Natura 2000-gebied loopt. Met dit bestemmingsplan wijkt het gebruik van het plangebied niet af van de huidige situatie. Dit betekent dat er ten opzichte van de huidige situatie geen sprake is van een toename in vervoersbewegingen. Om die reden leidt het nieuwe bestemmingsplan niet tot een toename in stikstofuitstoot en –depositie op het nabij gelegen Natura 2000-gebied door middel van een toename in verkeer. Verder wordt geen bedrijvigheid toegestaan die mogelijk leidt tot een toename van de uitstoot van stikstof (houden van dieren en verbrandingsinstallaties). De aanwezigheid van bedrijven zelf leidt niet tot een toename in stikstofdepositie.

Het gestelde wordt ontleend aan de bij het plan gevoegde 'Voortoets Tijdelijk Gebruik Vliegkamp Valkenburg'. Hieruit volgt dat moet worden vastgesteld of de bestaande verbrandingsinstallaties overeenkomen met de in 2012 aanwezige verbrandingsinstallaties.

Hieruit volgt dat niet kan worden volstaan met het overleggen van enkel de gasnota's van de afgelopen jaren. Onderzocht had moeten zijn welke installaties in 2012 aanwezig zijn, en wat daarvan het gasverbruik is geweest. Op basis van een oncontroleerbare gasnota voor 350.000 m³ kan niet worden gesteld dat dit de feitelijke, planologisch legale situatie betreft voorafgaand aan de vaststelling van het bestreden plan.

2. Stikstof, onderschatten plansituatie

- Aan bewoning toe te schrijven ammoniakemissies

U treft bijgaand aan de RIVM-publicatie 'Methode inschatting depositie woningbouwprojecten'.

Deze publicatie wordt ook genoemd in de planbijlage 'Onderzoek stikstofdepositie Rapport ten behoeve van bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst', § 4.3.2 in het kader van de beoordeling van de beoordeling emissies sfeerverwarming. De publicatie is gemakshalve bijgevoegd.

Het RIVM noemt naast een NO_x-emissiefactor voor sfeerverwarming ook een NH₃-emissiefactor voor overige woongereleerde emissies. Immers, niet enkel landbouwhuisdieren geven mest/ontlasting, maar ook mensen en huisdieren. Hierbij moet ook worden vastgesteld dat een relevant percentage van deze huisdieren het Natura 2000 gebied zullen bezoeken, en daar ook zullen plassen en mesten.

Het RIVM rekent een emissiefactor van 0,5 kilo NH₃ per huishouden. De raad negeert deze kennis, ondanks dat het rapport bekend is bij de raad. Dit moet opmerkelijk en zelfs kwalijk worden genoemd.

Het plan omvat de bouw van 5.600 woningen. Op basis van het RIVM rapport moet aan 5.600 woningen een emissie van 2.800 kilo NH₃ worden toegeschreven. De plangerelateerde emissies zijn onderschat.

- Bedrijfsterrein

Binnen het plangebied is een bedrijfsterrein voorzien van 5 hectare. Hierover stelt de raad (Onderzoek stikstofdepositie §4.1):

Het huidige Hangaargebied waar de oude loodsen en gebouwen van het vliegveld nog staan, blijft semi behouden (zie ook paragraaf 3.1). Een deel van dit terrein moet plaats bieden aan hoogwaardige werkgelegenheid. Er is maximaal 5 ha uitteefbaar terrein voorzien. Bedrijven tot en met milieucategorie 2 kunnen zich hier vestigen. Het bedrijventerrein richt zich met name op bedrijvigheid met raakvlakken aan de luchtvaartsector en zal geen verwarmingsemissies kennen.

De planregels sluiten nieuwe stikstofbronnen op het bedrijfsterrein niet uit indien sprake is van nieuwbouw. Hiermee zijn niet de mogelijk gemaakte stikstofemissiebronnen volledig beoordeeld.

3. Stikstof, aerijsberekening: depositietoename

De projectberekening noemt een depositietoename op 935 hexagonen met een maximale depositietoename van 0,03 mol in de eindfase, 2036.

Activiteit			
Omschrijving	BP Valkenhorst		
Toelichting	Berekening eindfase (2036)		
Berekening			
AERIUS kenmerk	RwjNFJCujnQB		
Datum berekening	20 april 2022, 12:48		
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid		
Totale emissie	Rekenjaar	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
Referentie - Referentie	2035	28,6 ton/j	138,6 ton/j
Beoogd - Beoogd	2035	27,2 ton/j	145,1 ton/j
Resultaten	Hoogste depositie Hexagon	Gebied	
Referentie - Referentie	5.432,20 mol/ha/j 5336730	Kennemerland-Zuid	
Beoogd - Beoogd	5.432,17 mol/ha/j 5336730	Kennemerland-Zuid	
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	935,45 ha		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	4.648,97 ha		
Grootste toename van depositie	0,03 mol/ha/j		
Grootste afname van depositie	4,71 mol/ha/j		

De projectberekening noemt een depositietoename op 852 hexagonen met een maximale depositietoename van 0,02 mol in de laatste bouwfase, 2035.

Activiteit			
Omschrijving	BP Valkenhorst		
Toelichting	Berekening laatste bouwfase (2035)		
Berekening			
AERIUS kenmerk	RhfeML8KhATm		
Datum berekening	20 april 2022, 17:10		
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid		
Totale emissie			
	Rekenjaar	Emissie NH3	Emissie NOx
Referentie - Referentie	2035	28,6 ton/j	138,6 ton/j
Beoogd - Beoogd	2035	27,1 ton/j	145,1 ton/j
Resultaten			
	Hoogste depositie Hexagon	Gebied	
Referentie - Referentie	5.432,20 mol/ha/j 5336730	Kennemerland-Zuid	
Beoogd - Beoogd	5.432,17 mol/ha/j 5336730	Kennemerland-Zuid	
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	852,38 ha		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	4.652,83 ha		
Grootste toename van depositie	0,02 mol/ha/j		
Grootste afname van depositie	4,60 mol/ha/j		

De projectberekening noemt een depositietoename op 648 hexagonen met een maximale depositietoename van 0,02 mol in de tussenfase, 2033.

Activiteit			
Omschrijving	BP Valkenhorst		
Toelichting	Berekening tussenfase (2033)		
Berekening			
AERIUS kenmerk	RiiVHH1rmoXe		
Datum berekening	20 april 2022, 12:50		
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid		
Totale emissie			
	Rekenjaar	Emissie NH3	Emissie NOx
Referentie - Referentie	2033	27,7 ton/j	148,8 ton/j
Beoogd - Beoogd	2033	26,1 ton/j	155,3 ton/j
Resultaten			
	Hoogste depositie Hexagon	Gebied	
Referentie - Referentie	5.432,21 mol/ha/j 5336730	Kennemerland-Zuid	
Beoogd - Beoogd	5.432,17 mol/ha/j 5336730	Kennemerland-Zuid	
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	648,21 ha		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	4.738,56 ha		
Grootste toename van depositie	0,02 mol/ha/j		
Grootste afname van depositie	3,71 mol/ha/j		

Ook indien zou worden uitgegaan van de juistheid van de referentieberekening dan treedt een toename op van stikstofdeposities. Niet kan worden begrepen dat de raad stelt dat met het plan de deposities niet toenemen. De gestelde mitigatie is onvoldoende. Anders dan gesteld zijn de negatieve effecten niet uitgesloten.

4. Cumulatie

Gegeven de vaststelling dat met het plan de stikstofdeposities zullen toenemen is ten onrechte geen rekening gehouden met de cumulatieve effecten van de stikstofdepositietoename.

5. Stikstof, afkap bij 25 kilometer

Ten onrechte laat de raad stikstofdepositie op een afstand groter dan 25 kilometer van de bron buiten beschouwing. Het (ondeugdelijke) motief hiervoor kan zijn dat NH₃ emissies een kleiner verspreidingsbereik kennen dan NO_x-emissies. NH₃-emissies deponeren aanzienlijk dichter neer bij de bron dan NO_x-emissies. Aangezien in de referentiesituatie hoofdzakelijk NH₃-emissies worden genoemd, terwijl de bouw- en gebruiksfase hoofdzakelijk NO_x-emissies betreffen, zal op grotere afstand de NH₃-emissiereductie niet volstaan ter mitigatie van de toegenomen NO_x-emissies.

Wat hier ook van zij: voor een afkap op 25 kilometer kan geen deugdelijke wetenschappelijke onderbouwing worden gegeven. Ten onrechte is geen beoordeling gemaakt van de stikstofdeposities op grotere afstand dan 25 kilometer van het plangebied. Het plan is niet deugdelijk passend beoordeeld.

6. Planregels stikstof

Over stikstofemissies zijn de volgende planregels opgenomen.

28.6 Verbod woningbouw bij in werking hebben stikstofemitterende installaties

Het is verboden om in de functies 'Gemengd', 'Woongebied - 1' en/of 'Woongebied - 2' woningen te bouwen ten behoeve van de in artikel 4.1, onder a en/of artikel 11.1, onder a toegelaten activiteiten tot het moment dat het gebruik van stikstofemitterende installaties ten behoeve van de bestaande bebouwing in de functie 'Gemengd' als bedoeld in artikel 4.1 onder e, permanent gestaakt is, met dien verstande dat dit verbod in werking treedt na de bouw van 4.100 woningen van het totale aantal woningen als bedoeld in artikel 4.2.1, onder b, artikel 10.2.1, onder b en 11.2.1, onder b.

28.7 Verbod gebruiken gebouwen met stikstofemitterende installaties

Het is verboden om in de functies 'Gemengd', 'Woongebied - 1' en/of 'Woongebied - 2' stikstofemitterende installaties ten behoeve van bestaande bebouwing conform artikel 4.1, 10.1 en/of artikel 11.1 te bouwen en/of te gebruiken vanaf het moment dat de gronden in deze functies bouwrijp worden gemaakt.

28.9.1 Verbod

Het is verboden de gronden van het plangebied van dit bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' bouwrijp te maken, te bebouwen en te gebruiken overeenkomstig de artikelen 4, 10 en 11, indien en zolang activiteiten waarmee in de berekening van de emissie van stikstof zoals opgenomen in het 'Onderzoek stikstofdepositie' ten behoeve van bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' die als bijlage 7 onderdeel uitmaakt van de regels van dit bestemmingsplan, niet feitelijk zijn beëindigd en, voor zover nodig, alle omgevingsvergunningen voor de activiteit milieu, Hinderwetvergunningen en of Wet natuurbeschermingsvergunningen zijn ingetrokken.

28.9.2 Uitzondering op het verbod

Het verbod als bedoeld in artikel 28.9.1 is niet van toepassing op::

a. bestaand gebruik, met dien verstande dat:

1. het bestaand gebruik als bedoeld in artikel 4.1, onder e alleen uitgezonderd is als voldaan wordt aan het bepaalde in artikel 28.6;
2. het bestaande gebruik van bebouwing ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied - handhaven' alleen uitgezonderd is als voldaan wordt aan het bepaalde in dat artikel 28.7.

b. werkzaamheden die plaatsvinden met machines en voertuigen die geen stikstof uitstoten of voor activiteiten waarvan is aangetoond dat die niet leiden tot depositie van stikstof op daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden.

Appellanten lezen in de planregels geen bepalingen die het realiseren van nieuwe stikstofemissiebronnen uitsluiten. De regels bevatten enkel bepalingen die een combinatie van meerdere stikstofemissiebronnen tegengaan. Artikel 28.7 lijkt enkel betrekking te hebben op bestaande bebouwing, en niet ook op nieuwbouw. Het lijkt bijvoorbeeld toegelaten om naast sfeerverwarming ook pellet- c.q. houtkachelverwarming (biomassa) te realiseren. Ook lijken nieuwe emissiebronnen in nieuwbouw op het bedrijfsterrein niet uitgesloten. Niet is voorzien in het uitsluiten van nieuwe stikstofemissiebronnen. Nu andere nieuwe emissiebronnen dan sfeerverwarming en verkeer niet zijn beoordeeld is een onvolledige beoordeling gemaakt van de maximaal mogelijke stikstofemissies die dit plan mogelijk maakt.

Artikel 28.9.2 onder b. is een problematische bepaling.

Het opgenomen criterium ' waarvan is aangetoond dat die niet leiden tot depositie van stikstof' is ondeugdelijk. Kennelijk wordt gedoeld op een aëris berekening. Met deze regeling wordt toegelaten dat incidentele emissies optreden die ieder afzonderlijk een waarde opleveren lager dan 0,00 mol stikstof per hectare per jaar. Bijvoorbeeld 0,005 mol. Deze bepaling maakt het mogelijk dat vele kleine stikstofemissiebronnen optreden die elk afzonderlijk 0,005 mol stikstofdepositie veroorzaken, maar tezamen (cumulatief) wel significante gevolgen kunnen hebben. Met deze regeling blijft de cumulatie van kleine deposities buiten beeld en wordt ruimte gelaten dat toch relevante depositietoenames kunnen optreden.

7. Recreatiedruk

Het Natura 2000 gebied Meijndel & Berkheide is omringd door de steden Den Haag-Wassenaar en Leiden, en direct grenzend aan de bebouwde kom van Katwijk. Hierdoor treedt in de bestaande situatie reeds een uitzonderlijke hoge recreatiedruk op. Dit is ook de vaststelling in de Passende Beoordeling, zie § 4.1.

Gezien er maatregelen/randvoorwaarden nodig zijn bij de huidige recreatiedruk, de kwetsbaarheid van het duingebied voor verstoring door wandelaars en het plan leidt tot een toename van het aantal wandelaars (met honden) is een kans op significante gevolgen voor een aantal habitattypen door verstoring door de toename van de recreatiedruk zonder mitigerende maatregelen niet uit te sluiten. In paragraaf 4.4 is ingegaan op deze maatregelen.

Met het beoogde plan zullen 10.000 tot 15.000 nieuwe bewoners op zeer korte afstand van het Natura 2000 gebied gevestigd worden. Een groot deel van deze bewoners zullen regelmatig het duingebied bezoeken. Als wandelaar, jogger, (race)fietsers, met mountainbike (vaak in groepsverband) of met de auto (Boerderij Meijndel, met parkeerplaats). Een aanzienlijk deel zal het strand wensen te bezoeken zonder een omweg te maken via de bebouwde van Katwijk.

Ook indien het merendeel van de bezoekers de gedragsregels zullen respecteren geeft dit grote aantal nieuwe bewoners onvermijdelijk een forse toename van de recreatiedruk. En, een deel van de bezoekers zal niet of enkel gedeeltelijk de gedragsregels respecteren. Bijvoorbeeld het niet buiten de aangewezen paden treden of het negeren van het aanlijngedrag voor honden. En, een deel van de jeugdige bewoners zullen de - begrijpelijke - wens hebben de maatschappelijke normen te verkennen met inbegrip van normoverschrijding.

En, een aanzienlijk deel van de nieuwe bewoners zullen honden of katten meebrengen. Met een toename van het aantal honden zal de bemesting fors kunnen toenemen. Katten worden doorgaans vrije uitloop geboden, en zullen dan onvermijdelijk ook het duingebied betreden en roofdiergedrag vertonen. Kort samengevat: het gangbare stedelijk gedrag, met substantieel negatieve gevolgen voor de betrokken natuurwaarden.

Over de relatie beschermde habitattypen en vogelsoorten is vastgesteld (Passende Beoordeling, § 3.2.3):

Alhoewel het Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide is aangewezen als Habitatrictlijngebied en niet als Vogelrichtlijngebied, is de broedvogelpopulatie ook vanuit de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 belangrijk. Deze bepalen namelijk mede de kwaliteit van habitattypen waarvoor dit Natura 2000-gebied een instandhoudingsdoelstelling kent en daarmee voor de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied. Onderstaand zijn per habitatype waarvoor het Natura 2000-gebied definitief is aangewezen de aanwezige typische broedvogelsoorten genoemd, zoals beschreven in het Natura 2000-beheerplan:

- H2120 witte duinen: Graspieper is bijna over het gehele verspreidingsgebied van H2120 aanwezig als broedvogel.
- H2130A kalkrijke grijze duinen: In zowel Meijndel als Berkheide zijn graspieper, roodborsttapuit, kneu en kievit jaarlijkse broedvogels en typische soorten die mede de kwaliteit van het habitatype kalkrijke grijze duinen bepalen.
- H2130B kalkarme grijze duinen: Graspieper, roodborsttapuit, kneu en kievit zijn wijd verspreide jaarlijkse broedvogels, waarbij de kievit nauwelijks voorkomt in de grotere complexen met kalkarm grijs duin.
- H2160 duindoornstruwelen: Vogels vormen de typische soorten van duindoornstruwelen. In zowel Meijndel als Berkheide zijn bijna alle soorten typische broedvogels aanwezig; grasmus, nachtegaal en zomertortel.
- H2180A droge duinbossen: In de deelgebieden in Meijndel zijn kenmerkende soorten holenbroeders (grote bonte specht, groene specht, holenduif) aanwezig. Boomklever is minder algemeen. Verder is houtsnip aanwezig in enkele deelgebieden. Van de typische soorten vogels ging gekraagde roodstaart in Meijndel ten opzichte van het langjarig gemiddelde sterk achteruit, vanaf 2010 gaat de soort echter weer vooruit.
- H2180B vochtige duinbossen: Van de typische broedvogels zijn grote bonte specht en holenduif algemeen aanwezig. Daarnaast zijn houtsnip en (meer incidenteel) wielewaal aanwezig als broedvogel.
- H2180C binnenduinrandbossen: Detyperische soorten broedvogels die voorkomen zijn in elk geval grote bonte specht, groene specht, buizerd, glanskop en holenduif. Boomkleveris alleen in substantiële aantallen aanwezig in Meijndel. In Meijndel komen verder houtsnip en grauwevliegenvangervoorenis fluiters incidenteel aanwezig.
- H2190A vochtige duinvalleien (open water): Dodaars is als broedvogel aanwezig in de meeste deelgebieden. Verder is kleine plevier aanwezig als broedvogel in natuurherstelprojecten (Helmduinen, Tafelberg, 't Scheepje [Ganzenhoekplas]) en is slobbeend aanwezig als broedvogel in de valleien van de Helmduinen.
- H2190B kalkrijke vochtige duinvalleien: Van de broedvogels zijn blauwborst, kievit, kleine karekiet, rietzanger en sprinkhaanrietzanger verspreid aanwezig als broedvogel. Kleine plevier is alleen in de natuurherstelprojecten (Helmduinen en Ganzenhoekplas) aanwezig in het habitatype, tureluur alleen als broedvogel in de Helmduinen.
- H2190D vochtige duinvalleien (hogere moerasplanten): Van de broedvogels zijn dodaars, sprinkhaanzanger en waterral regelmatig aanwezig als broedvogel in het habitatype. In Lentevreugd broeden dodaars, kleine plevier, slobbeend, sprinkhaanzanger en waterral.

Hierbij is opgemerkt (§ 3.2.4)

Bijdrage aan verstoring niet uit te sluiten

Aangezien in alle habitattypen typische vogelsoorten de kwaliteit bepalen en wandelaars leiden tot verstoring van broedvogels, is de conclusie dat de kans aanwezig is dat de extra wandelaars bijdragen aan de afname op lange termijn van de populatieomvang van de betrokken typische soorten in het gebied, omdat deze soorten worden verstoord in hun leefgebied.

En:

Daarom is in het beheerplan aangegeven dat toezicht en handhaving in het Natura 2000-gebied belangrijk is in het kader van de effectiviteit van de bestaande maatregelen om significante gevolgen van de huidige recreatiedruk te voorkomen.

8. Borging maatregelen recreatiedruk

De Passende Beoordeling stelt onder meer (§ 3.2):

Het verstorend effect van wandelen is groot, vooral bij een hoge intensiteit. Wandelen is weliswaar een relatief rustige en stille activiteit, die op zich weinig verstoring veroorzaakt. Effecten treden vooral op door de hoge aantallen en voortdurende aanwezigheid die wandelaars in een gebied kunnen hebben. Loslopende honden hebben de grootste impact.

(...)

In alle studies waarin het verstorend effect van honden is onderzocht, hadden wandelaars met honden een groter verstorend effect dan wandelaars zonder hond en ook groter dan andere recreatievormen.

Momenteel heeft bijna 1 op de 5 huishoudens in Nederland een hond (Krijgsveld, 2022). Dat betekent mogelijk 1120 extra honden.

(...)

In het beheerplan is het huidig en toekomstig recreatief gebruik buiten de paden beoordeeld als significant negatief effect op een aantal habitattypen. Om de significante gevolgen van mogelijke vermessing en vertrapping door recreanten met honden buiten de paden te voorkomen, is een maatregel uitgewerkt in de vorm van een toezicht- en handhavingsplan.

(...)

In het beheerplan zijn met betrekking tot recreatie ook excursies en recreatief gebruik van het strand en van horeca en recreatievoorzieningen getoetst. Excursies kunnen leiden tot significante verstoring van de meervleermuis.

In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat significante gevolgen voor een aantal habitattypen door verstoring door de toename van de recreatiedruk niet zijn uit te sluiten. Er worden mitigerende maatregelen nodig geoordeeld.

Vervolgens wordt gesteld:

Om de algehele recreatiedruk op het Natura 2000-gebied te verminderen, zijn ontwikkelingen voorzien in de directe omgeving van Valkenhorst, zoals de aanleg van voorzieningen in de Mient Kooltuin en de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen rond het Valkenburgse Meer. Het Rijk staat garant voor de uitvoering van deze ontwikkelingen / maatregelen.

Als bijlage bij het bestemmingsplan is opgenomen het document 'Maatregelen recreatiedruk'. Deze notitie stelt dat een wandelroute dient te worden aangelegd met een lengte van ten minste vijf kilometer in het gebied Mient Kooltuin, zoals opgenomen in de bij dat document gevoegde kaart 1. Het gebied Mient Kooltuin is het gebied tussen het plangebied en Natura 2000 gebied Meijendel & Berkheide.

Appellanten stellen vast dat het gebied Mient Kooltuin buiten het plangebied is gelegen en borging ontbreekt dat deze maatregel zal moeten worden gerealiseerd.

En, ook indien de borging wel zou zijn gegeven dan stellen appellanten dat een deugdelijke onderbouwing ontbreekt dat de maatregel een voldoende mitigerende maatregel is om de recreatiedruk op het Natura 2000 gebied voldoende te beperken zodat negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

Overigens ontbreekt een uitgewerkt realisatieplan voor het wandelpad. Vermoedelijk wordt dit plan eerst ontwikkeld nadat het planbesluit is genomen.

De gestelde mitigerende maatregel volgt uit het BügelHajema rapport 'Mitigerende maatregelen ten behoeve van het plan Valkenhorst' d.d. 30 juni 2022.

Appellanten plaatsen de volgende opmerkingen bij Het BügelHajema rapport.

- 10 kilometer-afkap

BügelHajema stelt dat recreatie op een afstand van meer dan 10 kilometer geen verband heeft met de uitvoering van het bestemmingsplan.

Appellanten begrijpen niet waarop dit criterium van 10 kilometer is gebaseerd. Een onderbouwing ontbreekt. Er lijkt sprake van een willekeurig criterium.

Een aanzienlijk deel van de bewoners zal het strand wensen te bezoeken. Een deel van het strandbezoek een dagwandeling wensen te maken. Dit betreft een wandeling van meer dan 10 kilometer. De wandelingen naar het strand en weer terug blijven nu ten onrechte buiten beschouwing. En, afstanden van meer dan 10 kilometer zijn gebruikelijke afstanden voor joggers. Joggers lopen vaak in groep- of verenigingsverband, hetgeen de potentiële verstoring versterkt.

- Beheerplan Meijendel

BügelHajema stelt dat het beheerplan maatregelen noemt om de recreatiedruk beheersbaar te houden. Die verwijzing kan geen basis zijn om de recreatiedruk te beoordelen. Immers, ten tijde van het opstellen van het beheerplan is geen rekening gehouden met de bouw van een nieuwe woonwijk voor 10.000 tot 15.000 bewoners. Bovendien is door BügelHajema vastgesteld dat het effect van de maatregelen niet kunnen worden vastgesteld. Waarschijnlijk heeft BügelHajema moeten vaststellen dat de maatregelen uit het beheerplan zwak zijn uitgewerkt en uitgevoerd. Hoe dit ook zij: de maatregelen in het beheerplan blijken een wankel basis om de recreatiedruk in evenwicht te houden met de betrokken ecologische waarden.

- Bestaande recreatiedruk

BügelHajema stelt:

In de Passende Beoordeling Valkenhorst wordt geconcludeerd dat de recreatiedruk in het Natura 2000-gebied in de huidige situatie (dus zonder de ontwikkeling van Valkenhorst) al voor (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen zorgt. Een verhoging van de recreatiedruk zal daarmee schadelijk zijn voor de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Derhalve kan

Hierbij lijkt impliciet door BügelHajema te worden aangenomen dat genoemde mitigatie altijd volstaat. Het is onduidelijk waar die aanname op is gebaseerd. Vervolgens wordt in het rapport de sprong gemaakt naar 'de noodzaak om de recreatiedruk af te leiden van het Natura 2000-gebied.

Hierop wordt door BügelHajema een inventarisatie gemaakt van het aantal wandelaars, om vervolgens een wandelroute van minstens 5 kilometer aan te bevelen met een capaciteit van maximaal 2.000 wandelaars per dag en 650 per uur. Dit roept de vraag op: Waarom tenminste 5 kilometer, en niet bijvoorbeeld tenminste 6 of 8 kilometer?

Aan het wandelpad worden nog aanvullende voorwaarden gesteld voor de aantrekkelijkheid.

Appellanten missen een onderbouwing van de effectiviteit indien een wandelpad van tenminste 5 kilometer zou worden gerealiseerd. Die onderbouwing is noodzakelijk aangezien onvermijdelijk ook vele nieuwe bewoners Meijendel en het strand zullen wensen te bezoeken.

Het mag geen deskundigenonderzoek vergen om als feit te kunnen stellen dat het uitgesloten is dat nagenoeg alle 10.000 - 15.000 bewoners Meijendel & Berkenheide nauwelijks zullen betreden. Ook omdat onvermijdelijk verkoopmakelaars de woningen zullen aanprijzen als 'schitterend gelegen op loopafstand van de duinen en het strand'.

Niet is onderzocht in welke mate behoefte bestaat aan route-afwisseling. Niet alle wandelaars (in de woordkeuze van BügelHajema: ommetjes-makers) wensen zich te beperken tot steeds opnieuw dezelfde wandelroute. Wandelaars zijn niet allemaal gewoonte- of herhalingswandelaars. Mogelijk is die groep een kleine minderheid. En, door de week zal ander wandelgedrag vertonen dan in het weekend of in vakantieperiodes.

- Huisdieren-recreatie

Met wat fantasie moet gesteld worden dat ook huisdieren recreëren. Al wordt dit bij honden dan 'uitlaten' genoemd en in geval van katten 'natuurlijk gedrag'.

Niet is vastgesteld welke honden- en katten concentratie thans optreedt in en rond Meijendel & Berkheide, en wat daarvan de gevolgen zijn. Onvoldoende bekend is welke honden- en kattenconcentratie verenigbaar kunnen worden geoordeeld met de betrokken natuurwaarden en welke maatregelen effectief zijn om te voorkomen dat een te hoge concentratie optreedt.

- Juridische borging

De raad lijkt te kiezen niet in te grijpen in de bestaande functies en eigendommen in Mient Kooltuin. Vooral nog is onbekend welke percelen in Mient Kooltuin eigendom zijn van gemeente of rijksvastgoeddienst. Vooral nog lijkt te moeten worden aangenomen dat de concrete mogelijkheden voor een 'wandelroute' beperkt zijn.

BügelHajema noemt als borging een overeenkomst die verplicht tot realisatie van de wandelroute. Daarbij wordt gesteld dat die overeenkomst gesloten moet zijn ten tijde van het planbesluit. Kennelijk wordt hierbij een analogie gezocht met stikstofvergunninghandel c.q. extern salderen.

Appellanten reageren als volgt.

In geval van extern salderen vanwege stikstof is sprake van bestaande emissies, waarbij een afname kan worden weggestreept tegen een gelijkwaardige toename. In het voorliggende geval kan de overeenkomst niet zien op het wegstrepen van bestaande activiteiten. De overeenkomst zou enkel zien op een voorziening die de onvermijdelijke toename van recreatiedruk enigszins zou verminderen. Echter, in welke mate blijft volkomen ongewis. In ieder geval ontbreekt ten tijde van het bestreden besluit de borging.

9. Ontbreken compenserende maatregelen

Het rapport van BügelHajema biedt geen basis voor de conclusie dat de genoemde mitigerende maatregel een effectieve maatregel is om de recreatiedruk dusdanig te mitigeren dat de reeds zware recreatiedruk niet substantieel toeneemt. Hieruit volgt dat ten onrechte geen onderzoek is gedaan naar de noodzaak van compenserende maatregelen. En, indien zou moeten worden geconcludeerd compenserende maatregelen noodzakelijk zouden zijn dan is ten onrechte geen ADC-toets doorlopen.

10. Cumulatieve effecten recreatie

Gegeven het feit dat een toename van de recreatiedruk een onvermijdelijk gevolg is van een nieuwbouwwijk met 10.000 - 15.000 nieuwe bewoners, en is vastgesteld dat een toename van recreatiedruk significante gevolgen zal hebben, is ten onrechte geen onderzoek gedaan naar de cumulatieve effecten van gelijktijdig optredende wijzigingen in en rond Meijndel & Berkheide die een verdere toename van recreatiedruk meebrengt.

11. Grondwaterwaterpeil, risico verdroging

De passende beoordeling stelt:

In de huidige situatie wordt het grondwater verlaagd door drainage. Het drainagesysteem functioneert op dit moment niet of nauwelijks, waardoor het polderpeil niet bereikt wordt. Voor de ontwikkeling van Valkenhorst is de afweging gemaakt om het huidig peil te handhaven of aan te sluiten op het boezempeil van de omgeving. Bij toepassing van boezempeil (zomerpeil NAP - 0,61 m, winter -0,64 m) komen de grondwaterstanden iets hoger te liggen dan in de huidige situatie. De huidige kwel in het gebied zal bij toepassing van het polderpeil nauwelijks wijzigen, ook de grondwaterstanden in de omgeving niet. Bij toepassing van het boezempeil (waar de voorkeur naar uitgaat) neemt de kwel in het projectgebied iets af, en daarmee de verdroging in het duin. Als er al extra kwel optreedt, dan is dat in de Mient Kooltuin tussen de locatie en de duinen. De werkzaamheden tijdens de aanlegfase van het project en de gebruiksfase zorgen niet voor een verlaging van het grondwaterpeil in het Natura 2000-gebied waardoor negatieve effecten door verdroging uit te sluiten zijn.

Bij het openbaar bestuur moet uitvoerig onderzoek beschikbaar zijn naar de bestaande waterhuishouding en het noodzakelijk beheer vanwege de woningbouw in zowel de bouwfase alsook de gebruiksfase. Ook moet uitstekende kennis beschikbaar zijn van de ecologische randvoorwaarden om verdroging van Meijndel & Berkheide te voorkomen. Immers, Dunea beheert Meijndel & Berkheide als waterwingebied.

De verenigbaarheid en fricties van belangen vanwege Meijndel & Berkheide als enerzijds waterwingebied en anderzijds als Natura 2000 gebied worden ongenoemd gelaten. Mogelijk noodzakelijke maatregelen om reeds optredende verdroging tegen te gaan zijn niet genoemd. De betekenis van de hydrologische huishouding onder het plangebied voor het behoud van de ecologische waarden zijn ongenoemd gelaten in de passende beoordeling.

Ongenoemd is gelaten welke verwarmingsvoorzieningen voor de 5.600 woningen worden overwogen. Indien bodemwarmtesystemen worden overwogen dan kan dit negatieve gevolgen hebben voor de grondwaterhuishouding. Dit is ongenoemd gelaten.

Bovengenoemde aspecten van het plan zijn enkel zijdelings benoemd. Hierom schiet de passende beoordeling wezenlijk tekort. De passende beoordeling biedt geen basis voor de stelling dat geen negatieve effecten optreden voor de ecologie vanwege de grondwaterhuishouding.

Opmerkelijk

Het raadsbesluit is gedateerd 30 juni 2022.

Het BügelHajema rapport '[Mitigerende maatregelen ten behoeve van het plan Valkenhorst](#)' is gedateerd 30 juni 2022. Het Antea rapport '[Passende Beoordeling Valkenhorst, Onderzoek naar de effecten op Natura 2000- gebieden](#)' is gedateerd 29 juni 2022.

Het is uitgesloten dat de raad kennis heeft kunnen nemen van deze rapporten. De onderzoeken ademen haastwerk op het allerlaatste moment. Er wordt kennelijk zelfs geen moeite meer gedaan de geloofwaardigheid te bewaken dat besluiten worden genomen op basis van zorgvuldige onderzoek.

Kennelijk is onderzoek toegevoegd aan het dossier op een moment dat die onderzoeksresultaten geen gevolgen meer kunnen hebben voor het betrokken besluit.

Bouwriscico

Op het moment van indienen van voorliggend beroepschrift is geen bouwvergunningaanvraag bekend. Nu nog geen bouwvergunningaanvraag is ingediend wordt vooralsnog afgezien van het verzoeken om schorsing van het bestemmingsplanbesluit. Dit kan anders worden indien een bouwvergunning zal worden ingediend.

Hoe verder ?

Het ontwikkelen van 5.600 woningen nabij Natura 2000 gebied Meijendel & Berkheide brengt vrijwel zeker de instandhouding van de betrokken natuurwaarden in gevaar. De raad veronderstelt ten onrechte dat de optredende negatieve gevolgen voldoende kunnen worden gemitigeerd.

Appellanten stellen dat op basis van de overlegde rapporten die conclusie niet kan worden getrokken. De mogelijke ecologische schade is ernstig onvoldoende onderzocht.

Het voorliggende besluit moet een flagrante schending worden genoemd van de verantwoordelijkheid van de raad om de optredende ecologische schade zorgvuldig te inventariseren.

Het had op de weg van de raad gelegen goede waarborgen te stellen voor dat deel van de schade die kan worden gemitigeerd. Voor het deel dat geen mitigerende maatregelen mogelijk zijn is de raad gehouden over te gaan tot onderzoek naar mogelijke compenserende maatregelen en vervolgens daartoe te besluiten. Compenserende maatregelen zullen waarschijnlijk kunnen worden gevonden in het ontwikkelen en uitbreiden van natuurterreinen.

Het ligt op de weg van de raad het planbesluit te herroepen, terreinen in het Mient Kooltuingebed en ten zuidwesten van het plangebied te betrekken binnen het plangebied en die zich te laten ontwikkelen tot met duinlandschap verwante natuurterreinen.

Naarmate de raad hiertoe eerder overgaat zal minder tijd worden verloren om de noodzakelijke besluitvorming te doorlopen.

Cliënten achten het zeer waarschijnlijk dat de verantwoordelijk wethouder (c.q. ambtelijk medewerkers c.q. raadsleden) een soortgelijk advies hebben gekregen van hun adviseurs, en dit advies in de wind is geslagen. Het moet ontluisterend worden genoemd dat genoemde oplossing (ontwikkelen en uitbreiden van natuurterreinen) niet als vanzelfsprekend is omarmd door het gemeentebestuur. Kennelijk leeft ernstig onvoldoende besef bij het gemeentebestuur een zwaarwegende verantwoordelijkheid te dragen voor het behoud van de betrokken natuurwaarden. De verantwoordelijkheid voor de thans dreigende vertraging van de besluitvorming ligt bij het gemeentebestuur.

Conclusie

Het besluit voldoet niet aan de te stellen eisen.

U wordt verzocht het planbesluit geheel te vernietigen.

Hoogachtend,

Mr. V. Wösten

Bijlagen:

- besluit en bekendmaking
- machtigingen
- RIVM-publicatie 'Methodie inschatting depositie woningbouwprojecten'.